

امروز و هرروز با کیلان امروز

۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۵ ۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۳

Gilan-today.com

نگاه روز

دست دوستی ایران به کشورهای منطقه

محمد متین

ثبات و امنیت منطقه‌ای خریدنی نیست و تنها همکاری کشورهای منطقه موجب برقراری صلح، ثبات و امنیت در منطقه می‌شود. پس دست دوستی ایران به‌سوی کشورهای منطقه خلیج فارس مانند گذشته باز است

در سال‌های پس از انقلاب اسلامی، روابط تهران و کشورهای منطقه خلیج فارس با فراز و نشیب زیادی همراه بوده و گاهی به کاهش سطح روابط دیپلماتیک ایران با تعدادی از آنها و قطع روابط با تعدادی دیگر منجر شده است. آخرین مورد از کاهش سطح روابط (ابوظبی) و قطع روابط (ریاض و منامه) با برخی از کشورهای منطقه به سال ۱۳۹۴ باز می‌گردد و علی‌رغم همه تلاش‌های مصالحه‌جویانه ایران، این وضعیت تا امروز تداوم داشته است. هر چند حمله تعدادی از عوامل خودسر در ایران به سفارت‌خانه و سرکنسولگری عربستان در تهران و مشهد بهانه‌ای در دستان ریاض و ابوظبی برای قطع یا کاهش سطح روابط قرار داد، ولی تنش‌ها در روابط با این کشورها بخاطر مخالفت جدی آنها با روند رو به جلوی گفتگوهای هسته‌ای ایران با ۵+۱، آغاز شده بود. اعدام روحانی شیعه عربستانی و کشتار حجاج ایرانی به‌واسطه بی‌مبالاتی و سوء مدیریت عواملی ذریط سعودی در دو حادثه منا و سقوط جرقیل، از عوامل دیگر این تنش بودند. البته هیچ اطمینانی وجود ندارد که خود ریاض یا دیگر دشمنان ایران در طراحی یا هدایت حملات انجام شده به سفارت و کنسول‌گری عربستان در ایران نقش ایفا نکرده باشند.

بعد از توافق ایران با کشورهای ۵+۱ تحت عنوان برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، ریاض و ابوظبی در کنار رژیم صهیونیستی بیشترین تلاش را برای به بن بست رساندن آن آغاز کردند. این تلاش‌ها با روی کار آمدن ترامپ در آمریکا به ثمر رسید و رژیم تروریستی آمریکا با خروج غیرقانونی از برجام در اردیبهشت ۱۳۹۷ و نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل، سیاست فشار حداکثری علیه مردم ایران را در پیش گرفته، جنگ اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و درمانی علیه مردم کشورمان را تدارک دید. سیاستی که جنایت علیه بشریت به حساب می‌آید چرا که پاندومی کرونا هم موجب توقف آن نشد و برای ضربه زدن هر چه بیشتر به مردم ایران، از آن سوء استفاده شد. علاوه بر این‌ها ریاض و ابوظبی با فراخوانی نیروهای بیگانه به منطقه خلیج فارس در مسیر بی‌ثباتی، نامنی و به خطر افتادن صلح، گام برداشتند.

با وجود همه این خباثت‌ها، نگاه کشورمان به عملکرد کشورهای منطقه خلیج فارس، چون گذشته همراه با اغماض بوده است. ایران همیشه دست دوستی به‌سوی آنها دراز کرده و به‌دنبال ایجاد ترتیبات امنیتی منطقه‌ای با هدف رفع نگرانی‌های خودساخته کشورهای منطقه و نتیجه ایجاد صلح، ثبات و امنیت در منطقه بوده است. ارایه پیشنهادها و مسالمت‌جویانه منتهی به ابتکار صلح هرمز یا طرح صلح امید، نشان از رویکرد دوستانه و حسن نیت ایران در قبال کشورهای عربی منطقه دارد. براساس باور جمهوری اسلامی ایران و اعلام رسمی این باور، ثبات و امنیت منطقه‌ای خریدنی نیست و تنها همکاری کشورهای منطقه موجب برقراری صلح، ثبات و امنیت در منطقه می‌شود. این در حالی است که کشورهای بیگانه بخاطر منافع اقتصادی، امنیتی و سیاسی خود مسیر دیگری را پیش روی ریاض و ابوظبی گذاشته و با پیگیری و تشدید سیاست ایران منطقه، مانع از تفکر منطقی سران جاه‌طلب این کشورها شده‌اند. فروش کلان تسلیحات نظامی به کشورهای منطقه همراه با سود سرشار و سوء استفاده‌های امنیتی، تنها در سایه وجود تنش در منطقه امکان پذیر بوده است.

با شکست ترامپ در انتخابات اخیر آمریکا، به‌نظر می‌رسد پومپئو وزیر نفرت پراکن او و برخی دیگر از مقامات جنگ طلب آمریکا، آخرین تلاش‌های خود را برای تشدید نامنی و بی‌ثباتی در منطقه می‌کنند. بنابر گزارش آکسیوس: در حالی که تنها ۱۰ هفته تا پایان دولت ترامپ باقی مانده، مقامات این دولت با هماهنگی تل‌آویو و چند کشور عربی حاشیه خلیج فارس در حال پیش برد طرحی برای اعمال رشته‌های طولانی از تحریم‌ها علیه ایران هستند. در این راستا، «الیوت آبرامز» نماینده دولت ترامپ در امور ایران سفر دوره‌ای خود را به منطقه با ورود به تل‌آویو آغاز کرده است.

هرچند جمهوری اسلامی ایران آمادگی برخورد با هرگونه ماجراجویی از جانب رژیم تروریستی آمریکا طی دوران باقی مانده از حاکمیت ترامپ با همراهی نتانیاهو، بن سلمان و بن زاید را دارد، ولی می‌داند که همراهی سران منطقه با بیگانگان هرگز به نفع آنها نخواهد بود. پیام توثیتری دکتر طریف وزیر امور خارجه کشورمان ضمن گوشزد واقعیات ژئوپلیتیکی، بار دیگر نشان از حسن نیت دولت جمهوری اسلامی ایران در قبال کشورهای منطقه علی‌رغم سابقه تاریک آنان در برخورد با کشورمان است: «ترامپ رفت؛ ما و همسایگانمان ماندیم. تکیه به بیگانگان امنیت نمی‌آورد، بلکه امید را بر باد می‌دهد. دست‌های خود را برای همکاری جهت تحقق منافع مشترک مردم و کشورهایمان دراز می‌کنیم. ما همه را به گفت‌وگو دعوت می‌کنیم، چون تنها راه پایان دادن به اختلافات و تنش‌هاست. همه با هم برای ساخت آینده‌ای بهتر برای منطقه‌مان.»

منبع: ایرنا

برندگان و بازندگان انتخابات آمریکا در خاورمیانه

کشور شد. با کنار رفتن ترامپ عملا این سیاست‌ها با مشکل روبه‌رو می‌شود. عربستان که تمام تخم مرغ‌هایش را در سبد حاکمیت ترامپ گذاشته بود حالا تنها می‌شود. سیاست ادامه جنگ در یمن احتمالا با مخالفت‌هایی در دولت تازه واشنگتن روبه‌رو می‌شود و عربستان ناگزیرمی‌شود به سمت کاهش

شدت و حدت جنگ حرکت کند و احیانا امکان بروز زمینه‌های توافق در یمن فراهم شود. البته این فرآیند ممکن است چند سالی طول بکشد اما جنگ به این شدتی که ادامه دارد، نخواهد بود.»

این تحلیلگر مسائل خاورمیانه درباره تاثیر شکست ترامپ بر تحولات سوریه گفت: «در دولت جدید آمریکا احتمالا نوعی مذاکره بین آمریکا و سوریه به صورت غیر علنی و غیررسمی صورت بگیرد و به سمت آرامش در مرزهای جنوبی سوریه و شمالی رژیم صهیونیستی حرکت می‌کنند.»

او ادامه داد: «در لبنان با ضعیف شدن عربستان، از اخلا در محیط سیاسی و امنیتی لبنان کاسته می‌شود و احتمالا گشایش‌هایی به وجود بیاید، کابینه تشکیل شود و برخی محدودیت‌های اقتصادی هم کاهش یابد. روابط سوریه و

با میانجیگری پوتین صورت گرفت

توافق برای پایان جنگ قره‌باغ

وی در ادامه از رئیس‌جمهور روسیه و رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه بابت حصول این توافق آتش‌بس تشکر کرد.

علی‌اف در بخش دیگری از سخنانش گفت که ترکیه و روسیه مشترکاً فعالیت‌های حفاظت از صلح در قره‌باغ کوهستانی را به عهده خواهند گرفت. با این حال پوتین صرفاً به نیروهای روسیه اشاره کرد و اسمی از نیروهای

ترکیه به میان بیاورد.

مفاد توافق آتش‌بس

گزارش رسانه‌ها حاکی است طبق مفاد این آتش‌بس مقرر شد هر دو طرف موقعیت‌های سرزمینی فعلی خودشان را به شکلی که در حال حاضر هست، حفظ کنند؛ این به معنی آن است که دستاوردهای نظامی به دست‌آمده برای جمهوری آذربایجان از زمان آغاز درگیری‌ها حفظ خواهند شد. متن کامل بیانیه مشترک روسای جمهور روسیه، جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان به شرح زیر است: -ما روسای جمهوری آذربایجان، نخست‌وزیر جمهوری ارمنستان و رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه موارد ذیل را اعلام می‌کنیم:

۱- آتش‌بس کامل و توقف کامل عملیات‌های نظامی در مناطق درگیری در قره‌باغ کوهستانی از ساعت ۱۰،۰۰۰۰۰۰ نوامبر ۲۰۲۰ به وقت مسکو اعلام خواهد شد. جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان که از این به بعد به عنوان «طرف‌ها» مورد اشاره قرار خواهند گرفت مواضع سرزمینی خودشان را حفظ خواهند کرد.

۲- منطقه آغ‌دام و اراضی جمهوری آذربایجان در منطقه قازاخ که تحت سیطره جمهوری ارمنستان بود، از تاریخ ۲۰ نوامبر به آذربایجان واگذار خواهد شد.

۳- گروهی از نیروهای صلح‌بان فدراسیون روسیه شامل ۱۹۶۰ پرسنل نظامی، ۹۰ نفر بر زره‌پوش، ۳۸۰ خودرو و تجهیزات ویژه در طول منطقه

لبنان هم با چشم‌انداز دیگری از سوی واشنگتن دیده خواهد شد. «بیشترین زنگنه درباره تاثیر شکست ترامپ و پیروزی بایدن بر ایران هم گفت: «بیشترین تاثیر در مسئله پرونده هسته‌ای خواهد بود. احتمالا با بازگشت واشنگتن به توافق برخی محدودیت‌های تحریمی، آمریکا به سمت توافق‌های غیربنیادی در پرونده هسته‌ای هم حرکت کنند. در منطقه خلیج فارس هم کاهش تنش به صورت محسوسی صورت خواهد گرفت.»

اوافزود: «عراق هنوز گرفتار تعیین سیاست‌های خود در دیپلماسی است. دولت جدید عراق با مشکلاتی مواجه می‌شود. دولت آقای کاظمی تاکنون از حمایت همه جانبه تیم ترامپ و به ویژه مایک پمپئو وزیر خارجه و رییس سازمان سیا برخوردار بوده است، اما در شرایط جدید ممکن است وضعیت تغییر کند، روابط آمریکا با دولت عراق متفاوت شود و دیگر از حمایت‌های مطلق خبری نباشد.»

این تحلیلگر مسائل خاورمیانه درباره اینکه احتمال دارد با پیروزی بایدن شاهد افزایش حضور نیروهایی آمریکایی در سوریه باشیم، گفت: «سیاست‌های ایالات متحده در سوریه دچار پارادوکس‌هایی است. آمریکا از یک طرف از ترکیه حمایت می‌کند و از طرف دیگر حامی اصلی کردهای سوریه است، در حالیکه این دو دشمن هم هستند. از سیاست‌های عربستان برای بازگشت به سوریه حمایت می‌کند اما این بازگشت با حضور نیروهای ترک در خاک سوریه تضاد دارد. لذا برخی از این معادلات درباره سوریه ممکن است تغییر پیدا کند. اما واقعیت این است که پس از ده سال جنگ هنوز حکومت بشار اسد در

سوریه برقرار است و این برای آمریکا یک واقعیت تلقی می‌شود و اگر دنبال تغییرات سیاسی هم هست باید از دروازه دمشق عبور کند.»

صبح زنگنه درباره اینکه با شکست ترامپ تکلیف صلح اسرائیل با کشورهای عرب منطقه چه می‌شود؟، گفت: «این توافقاتی فصلی بود که ترامپ با فشار فراوان به کشورها انجام داد و حالا تبدیل به یک واقعیت شده است. بنابراین وارثان ترامپ در واشنگتن به این وضعیت دست نمی‌زنند اما خیلی هم تلاش نخواهند کرد که این میراث ترامپ تداوم یابد و احتمالا فشارها به دیگر کشورهای عرب منطقه برای عادی سازی روابط با اسرائیل کاهش می‌یابد. البته حاکمان رژیم اسرائیل هم با مشکلاتی مواجه خواهند شد و آن کاهش حمایت آمریکا از سیاست‌های توسعه طلبانه این رژیم است.»

تلماس قره‌باغ کوهستانی و در طول کریدور لاجین مستقر خواهند شد.

۴- استقرار نیروهای صلح‌بان فدراسیون روسیه، به موازات عقب‌نشینی نیروهای مسلح ارمنستان صورت خواهد گرفت. مدت زمان استقرار نیروهای حافظ صلح روسیه ۵ سال خواهد بود و این مدت به طور خودکار برای ۵ سال بعد تمدید خواهد شد، مگر آنکه هر کدام از طرفین عمامه قبل از انقضای این دوره، قصد خود را برای انقضای این بند اعلام کنند.

۵- به منظور افزایش اثربخشی فرایندهای کنترلی بر روی اجرای توافقات توسط طرف‌های درگیری، یک مرکز آشتی برای نظارت بر آتش‌بس تشکیل خواهد شد. ۶- جمهوری ارمنستان منطقه کلبجار را تا ۱۵ نوامبر ۲۰۲۰ و منطقه لاجین را تا ۱ دسامبر ۲۰۲۰ تحویل جمهوری آذربایجان خواهد داد و کریدور لاجین را تا عرض ۵ کیلومتر پشت سر خواهد گذاشت. این اتصال قره‌باغ به ارمنستان را تضمین می‌کند. این مسئله بر وضعیت شهر شوشا هم موثر خواهد بود. طبق این توافق، طی سه سال آینده، برنامه‌ای برای احداث یک مسیر جدید حمل و نقل در طول کریدور لاجین مشخص خواهد شد. این مسیر، ارتباط بین استپاناکرت و ارمنستان را میسر خواهد کرد. جمهوری آذربایجان، ایمنی تردد شهروندان، خودروها و کالاها در طول کریدور لاجین در هر دو جهت را تضمین می‌کند.

۷- آوارگان و پناهندگان داخلی باید تحت نظارت دفتر کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان به خاک قره‌باغ و مناطق همجوار برگردند.

۸- اسرای جنگی و سایر بازداشت‌شدگان و اجساد افراد کشته‌شده مبادله خواهند شد.

۹- تمامی محورهای مواصلاتی اقتصادی و حمل و نقل در منطقه رفیع اسناد شده‌اند. جمهوری ارمنستان به منظور سازمان‌دهی تردد بدون مانع شهروندان، خودروها و کالاها در هر دو جهت، ارتباطات حمل و نقلی بین مناطق غربی جمهوری آذربایجان و جمهوری خودمختار نخجوان را فراهم می‌کند. کنترل ارتباطات حمل و نقلی تحت کنترل سرویس خدمات مرزی FSB روسیه خواهد بود.

۱۰- با توافق طرفین، ساخت محورهای حمل و نقل جدید برای متصل کردن جمهوری خودمختار نخجوان به مناطق غربی آذربایجان انجام خواهد شد. جمهوری‌های آذربایجان و ارمنستان بیش از یک ماه است که در منطقه قره‌باغ کوهستانی وارد یک درگیری نظامی شده‌اند. طی این مدت سه بار بر سر توقف درگیری‌ها و آتش‌بس بشردوستانه توافق کردند که دو بار با میانجی‌گری مسکو بود و بار سوم با میانجی‌گری واشنگتن حاصل شد، اما هر بار این توافق نقض و درگیری از سر گرفته شده است.

جمهوری آذربایجان با استناد به قطعنامه‌های بین‌المللی اعلام کرده که درصدد احیای حاکمیت خود بر قره باغ کوهستانی است؛ منطقه‌ای که کنترل آن در دست نیروهای تحت حمایت ارمنستان قرار دارد.